

Notitie projectvoorstel arbocatalogus waterbouw

Op de volgende pagina's treft u het projectvoorstel aan voor de Arbocatalogus Waterbouw, zoals deze geldt voor de werkgroep Arbocatalogus. Ten opzichte van het eerder verstuurd projectvoorstel is er een aanpassing gedaan over het feit, dat het project gestuurd en gefinancierd wordt vanuit het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Waterbouw.

Tijdens de vergadering zullen we het projectvoorstel doornemen. Met name wordt stil gestaan bij het doel van de arbocatalogus, als ook bij de doelgroep waarvoor de catalogus zal worden geschreven.

1 PROJECTNAAM

Arbocatalogus Waterbouw

2 BESCHRIJVING

2.1 Achtergrond

Sinds 1 november 1999 is de huidige Arbeidsomstandighedenwet van kracht, bekend onder de naam Arbo-wet 1998. Daarin worden de eisen beschreven, die worden gesteld aan een goed arbeidsomstandighedenbeleid. Bij de invoering van de wet is afgesproken, dat er een evaluatie zou volgen. De Sociaal Economische Raad (SER) heeft deze evaluatie uitgevoerd en in oktober 2004 de resultaten gepubliceerd. De kern was dat de verantwoordelijkheid van een goed arbeidsomstandighedenbeleid vooral bij werkgevers en werknemers zou moeten liggen en dat zij meer vrijheid zouden moeten krijgen om dit beleid vorm te geven.

In mei 2006 heeft het kabinet een wetsvoorstel ingediend tot wijziging van de arbeidsomstandighedenwet, waarin het SER-advies grotendeels is overgenomen. De belangrijkste uitgangspunten van het wetsvoorstel zijn als volgt omschreven:

- 1 De wet beoogt de werknemers te beschermen tegen de gevaren voor veiligheid en gezondheid, daar zij tijdens en na hun werkzame leven gezond moeten kunnen blijven. De wet wil ook goede arbeidsomstandigheden bevorderen in de overtuiging, dat dit bijdraagt tot hogere arbeidsproductiviteit en winstgevendheid van de bedrijven. Tenslotte helpt goed arbo-beleid bij het terugdringen van ziekte en arbeidsongeschiktheid.
- 2 De primaire verantwoordelijkheid voor het bereiken van goede arbeidsomstandigheden ligt binnen de ondernemingen, dus bij werkgever en werknemers. De overheid wil dit ondersteunen door binnen de Arbo-wet de kaders aan te geven waarbinnen werkgever en werknemer deze verantwoordelijkheid kunnen opnemen. Daartoe formuleert de overheid binnen de grenzen van hetgeen op grond van Europese richtlijnen is toegestaan de doelstellingen waaraan moet worden voldaan. Dit zijn zogeheten doelvoorschriften. Waar mogelijk worden concrete, handhaafbare grenswaarden genoemd, die behaald moeten worden. Indien dit niet mogelijk is, worden procesnormen omschreven.
- 3 Werkgevers en werknemers worden geacht per sector of per onderneming de manieren te beschrijven waarop aan de doelvoorschriften kan worden voldaan. Dit gebeurt in zogeheten arbocatalogi.
- 4 De handhaving van de Arbo-wet geschiedt door de Arbeidsinspectie. Bij het handhavingsbeleid vormt de arbocatalogus een referentiekader. Ook houdt de arbeidsinspectie rekening met risico's naar aanleiding van eigen observaties. Het inspectiebeleid wordt vooraf kenbaar gemaakt via zogenaamde sectorbrochures. Waar geen arbocatalogus aanwezig is, zal de arbeidsinspectie zelf haar beleid bepalen en bovendien strenger toezicht houden dan bij ondernemingen waar wel een arbocatalogus aanwezig is.

De verwachte invoerdatum van de wet is 1 januari 2007, waarbij overgangsbepalingen zorgdragen dat werkgevers wel langer de tijd hebben om een arbocatalogus te ontwikkelen. Hoewel op details werkgevers- en werknemersorganisaties nog wel opmerkingen hebben, steunen zij op hoofdlijnen het wetsvoorstel. Het ligt dan ook voor de hand om nu te starten met het samenstellen van een Arbocatalogus voor de waterbouw. In de afgelopen jaren is er al veel materiaal ontwikkeld, dat opgenomen kan worden in de catalogus (o.a. veiligheidshandboek waterbouw, veiligheidsinstructies veiligheidscatalogus voor de bouw (Abomafoon)).

2.2 Definitie van de probleemstelling

Op welke wijze kunnen we binnen de waterbouwbranche op basis van bestaande documenten een arbeidscatalogus samenstellen, die aangeeft op welke wijze werkgevers in de branche de doelvoorschriften uit de nieuwe Arbo-wet kunnen behalen?

2.3 Doel van het project

Het samenstellen van een arbeidscatalogus op basis van bestaande documenten, met een beschrijving van de manieren waarop werkgevers in de waterbouwbranche de doelvoorschriften uit de (nieuwe) Arbo-wet kunnen behalen.

2.4 Relatie met andere projecten

De inhoud van de arbeidscatalogus kan in grote mate worden samengesteld op basis van reeds ontwikkelde documenten, zoals daar zijn:

- Handboek VGM voor de waterbouw (2005);
- Veiligheidsinstructies waterbouw (2005);
- Veiligheidscatalogus voor de bouw (Abomafoon);
- Richtlijnen werken met verontreinigde grond en verontreinigd grondwater (CROW P-132);
- Veiligheidsmanagementsystemen van individuele werkgevers in het kader van de internationale veiligheidsmanagement –code (ISM-code);
- AI-bladen;
- Overige relevante publicaties.

3 PROJECTRESULTATEN

3.1 Eind resultaat

Een arbeidscatalogus voor de waterbouw.

3.2 Tussentijdse resultaten

- Overeenstemming met werknemersorganisaties over de aard en omvang van het project
- Een nadere uitwerking van de eisen en randvoorwaarden, die aan de arbeidscatalogus waterbouw gesteld worden.
- De definitieve arbeidscatalogus

4 REALISATIE VAN HET PROJECT

4.1 Algemeen

De waterbouwbranche kent nadrukkelijk een diversiteit aan bedrijven, zowel in omvang als in aard van de activiteiten. Gezien deze omstandigheden lijkt het goed om te streven naar een arbeidscatalogus op brancheniveau, die ruimte biedt aan werkgevers om binnen de eigen omgeving verder vorm te geven aan hun arbeidsomstandighedenbeleid.

Daar waar de Arbo-wet nadrukkelijk de verantwoordelijkheid voor een goed arbeidsomstandighedenbeleid legt bij werkgevers en werknemers, zullen bij een arbeidscatalogus op brancheniveau de werknemersorganisaties nadrukkelijk betrokken moeten worden bij het tot stand komen van de arbeidscatalogus. De vakbonden zijn daarom via het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Waterbouw benaderd voor overleg over de aard en omvang van het project, evenals over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden. Uitgangspunt daarbij is dat het uitvoerende werk wordt

overgelaten aan een externe partij en werkgevers en werknemers nadrukkelijk de rol van toezichthouder (d.m.v. stuurgroep) en begeleider (d.m.v. werkgroep) krijgen. Aangezien de arbeidscatalogus in ieder geval antwoord moet geven hoe de branche invulling denkt te geven aan de nieuwe Arbo-wet, zullen de in de wet genoemde algemene en specifieke arbeidsrisico's met de bijbehorende normen geïnventariseerd moeten worden. Daarnaast moet worden bekeken in hoeverre de reeds beschikbare documenten op het gebied van veiligheid, welzijn en milieu reeds voldoende antwoord geven op de genoemde risico's. Het streven is om de arbeidscatalogus te beperken tot een letterlijke catalogus van bestaande documenten, waar via een begeleidend hoofdstuk de relatie tussen de arbeidsrisico's en de in de waterbouw gehanteerde werkwijzen worden aangegeven. Indien de wettelijke kaders hiertoe aanleiding geven zouden de bestaande documenten verder kunnen worden aangescherpt of worden uitgebreid

Na deze inventarisatie volgt de uitwerking van het geheel in een overzichtelijke publicatie ten behoeve van de VBKO-leden.

4.2 Werkzaamheden per uitvoeringsfase

Fase 1:

Tijdens fase 1 vindt overleg plaats tussen het VBKO en de werkgeversorganisaties FNV Bouw en de Hout- en Bouwbond CNV, uitmondend in een overeenstemming over de aard en omvang van het project. Dit gebeurt via het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Waterbouw.

Fase 2:

Een paritaire werkgroep met materiedeskundigen van de VBKO (bijvoorbeeld leden van de Arbo commissie) en van de werknemersorganisaties zal zich buigen over eisen en randvoorwaarden van het project. Daarbij zal het bureau van de VBKO advies inwinnen bij MKB-Nederland om te profiteren van de ervaring van andere branches. Het lijkt ook verstandig om in dit stadium ook advies in te winnen bij de Arbeidsinspectie, daar deze de arbeidscatalogus als referentie voor inspecties gaat gebruiken. Het resultaat hiervan wordt voorgelegd aan het bestuur van het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Waterbouw, die daarmee de rol van stuurgroep vervult. De financiering van het project wordt eveneens voorgelegd aan het bestuur van het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Waterbouw.

Fase 3:

In fase 3 zal, na akkoord van financiering, een externe partij onder toezicht van het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds Waterbouw en onder begeleiding van de paritaire werkgroep het project uitvoeren. De start van fase 3 ligt bij de inventarisatie van de te benoemen arbeidsrisico's en het overzicht van beschikbare praktijkvoorbeelden. Vervolgens volgt het opstellen van de indeling van de catalogus en de uitwerking daarvan. Dit mondt uit in de definitieve arbeidscatalogus waterbouw.

5 TIJDSPANNING

5.1 Complete project

Startdatum: december 2006

Einddatum: 30 juni 2007